

FINANSDEPARTEMENTET
Att: Hans Henrik Scheel

Deres ref:

Oslo, 25. september 2009
Vår ref: Sigrid Helland / DOK-2009-03191

NOU 2009:10 - FORDELINGSUTVALGET - TILTAK FOR Å BEDRE INNETEKTSFORDELINGEN

HSH viser til brev av 24. juni 2009 fra Finansdepartementet med høring av NOU 2009:10 Fordelingsutvalget - tiltak som kan være særlig gunstige mht. å bedre inntektsfordelingen.

HSH er landets ledende nærings- og arbeidsgiverorganisasjon innen privat tjenesteytende sektor, og representerer 13 600 virksomheter innen handel, service, reiseliv, frivillig sektor, helse, utdanning, kultur og forretningsmessig tjenesteyting. HSH har vært representert i referansegruppen til fordelingsutvalget og har tidligere avgitt en overordnet kommentar til utvarets arbeid. HSH mener at arbeidsrettede tiltak som bidrar til god tilgang på arbeidskraft, høy sysselsetting og utdanning og et inkluderende, åpent og fleksibelt arbeidsliv må være det overordnede bidraget til rettferdig fordeling av inntekt og velferd i samfunnet. Det er viktig å sikre høy deltakelse i arbeidsstyrken. I det følgende vil vi kommentere nærmere enkelte av tiltakene som diskuteres i utredningen.

Tiltak på oppvekst- og utdanningsområdet

HSH vil understreke betydningen av utdanning som grunnlag for både høy sysselsetting og yrkesdeltakelse, men også som fundament for nyskaping og innovasjon. Behovet for å håndtere endringer - både i arbeidslivet og i samfunnslivet - betinger at befolkningen er i stand til å lære hele livet og også er motivert for å fornye og endre sin kompetanse. Utvikling av entreprenørielle kompetanser eller egenskaper må skje gjennom et forpliktende samarbeid mellom skole og næringsliv gjennom hele utdanningsløpet.

HSH støtter forslagene knyttet til barnehage og vil understreke at det er viktig med fortsatt utvikling mot full barnehagedekning, men med et forsterket fokus på faglig og pedagogisk kvalitet. HSH mener det er viktig med en mangfoldig barnehagesektor også i framtida. Gratis kjernetid er et godt tiltak, men spørsmålet om å gjøre barnehagen obligatorisk må utredes nærmere.

Det er behov for fortsatt utvikling av undervisningspraksis i grunnopplæringen (grunnskole og videregående opplæring), slik at kunstige skillelinjer mellom praktiske og teoretiske fag kan viskes ut og skolen kan tilrettelegge for virkelighetsnær opplæring for alle elever i alle fag. Økt satsing på grunnleggende ferdigheter og faglig ferdypning står ikke i motstrid til alternative opplæringsarenaer og mer entreprenørskap i utdanningen.

HSH mener lærerkompetanse er sentralt og vil særlig understreke behovet for at lærere på alle nivå i utdanningssystemet får erfaring med arbeids- og næringslivets arbeidsformer gjennom både grunnutdanning og etter- og videreutdanning. Systematisk satsing på utvekslingsordninger mellom ansatte i skole og næringsliv vil gi en mer mangfoldig skole og kunnskap om utdanningssystemet i lokalsamfunn og næringsliv. HSH vil understreke behovet for en fornyet samfunnskontrakt i fag- og yrkesopplæring særlig på bakgrunn av framveksten av nye arbeidsplasser og nye kompetansebehov i tjenesteytende næringer.

Voksenopplæring må vies enda større oppmerksomhet i framtiden med økte krav til kunnskaper og ferdigheter innenfor de fleste yrker og næringer. Læring på arbeidsplassen basert på daglige arbeidsoppgaver er et godt grunnlag for kompetanseutvikling for dem som har minst formell utdanning fra før. Program for basiskompetanse i arbeidslivet har vist seg vellykket og må kobles enda tettere til fagbrevsutdanning for voksne slik at langt flere enn i dag gjør bruk av retten og muligheten til å gjennomføre videregående opplæring. Mer fleksible ordninger for dem som står i fare for å bli eller er blitt arbeidsledig er nødvendig.

HSH støtter utvalget i deres vurdering av at kontantstøtten bør avvikles. Kontantstøtten er en offentlig støtte til det å velge å være hjemme framfor å kombinere barn med yrkesdeltakelse. En fjerning av kontantstøtten vil gi økt yrkesdeltakelse og økt likestilling for kvinner generelt og kvinner med ikke-vestlig bakgrunn spesielt. En rapport Fafo¹ har utarbeidet for HSH om innvandrede kvinner i Norge viser at kontantstøtten i praksis hindrer kvinner fra å satse på en yrkeskarriere, selv om det er det de ønsker. HSH er videre positiv til at en avvikling av kontantstøtten kan kompenseres økonomisk med et småbarnstillegg til barnetrygden, slik vi hadde frem til 2001.

Arbeidsmarkedspolitiske tiltak

HSH registrerer at OECD anbefaler at Norge kutter velferdsordningene for å bedre insentivene til å arbeide. For stønadsmottakere med en viss arbeidsevne kan slike kutt bidra til et høyere arbeidstilbud. HSH mener imidlertid at det i et fordelingsperspektiv er viktig å legge til rette for gode velferdsordninger for de som faller utenfor arbeidslivet. Kriteriene for å bli omfattet av ordningene må samtidig være strenge for å unngå stønadstilfeller med tilstrekkelig arbeidsevne.

---

¹ Fafo-rapport februar 2008: *Innvandrede kvinner i Norge – mellom arbeidsliv, samfunnsliv og familie.*

Utvalget viser til at det skal innføres endringer i reglene for avkorting av alderspensjon i det nye pensjonssystemet. HSH støtter omlegging til ny folketrygd og at man skal kunne tjene opp mer pensjon ved å stå lengre i arbeid. Vi mener en slik endring vil bidra til å øke insentivene til å arbeide og gi økte muligheter til å kombinere pensjon med arbeid.

Tiltak ved hjelp av skatter

Det viktigste formålet med skatter og avgifter er å finansiere offentlig sektors virksomhet, herunder å utjevne inntektsforskjeller. Det kan imidlertid ofte være en konflikt mellom hensynet til å gi gode insentiver til arbeid og investeringer, og det å ha høye skattesatser. Vi vil understreke at det er svært viktig at skatte- og avgiftssystemet utformes på en slik måte at det i minst mulig grad er til skade for arbeidsinnsats og investeringer.

Utvalget peker på at det er *mulig* å styrke omfordelingen gjennom dagens skattesystem ved å øke toppskatten noe. I 2009 er innslagspunktet for 1. og 2. trinn i toppskatten hhv. 441 000 og 716 000 kroner, med en skattesats på hhv 9. og 12 prosent. Utvalget foreslår en fjerning av trinn 1, i den forstand at all personinntekt utover 441 000 kroner skattlegges med toppsatsskatt på 12 prosent. HSH mener at en økning i toppskatten slik det foreslås vil svekke motivene for økt arbeidsinnsats og gi svakere insentiver til å ta høyere utdanning. I følge utvalget gir ikke studier noe klart og entydig svar på hvor store de negative effektene er av økt toppskatt vil være. Den samlede samfunnsøkonomiske virkningen vil derfor være høyst uklar.

HSH mener videre at en fjerning av trinn 1 i seg selv ikke vil gi noen direkte fordelingsmessig effekt. Dette begrunner vi med at tiltaket verken treffer de som tjener minst eller de som tjener relativt mest. Forskjellene blir i så måte ikke mindre.

Marginalskatten på lønn ble redusert i forbindelse med skattereformen 2006. Til forslaget om økt toppskatt vil vi derfor også vise til at utvalget skriver at hovedprinsippene i skattereformen bør ligge fast, og at det ikke bør foretas endringer i skatteleggingen av arbeidsinntekter før en har fått evaluert skattereformen. Vi mener at dette også bør gjelde for toppskatten.

Utvalget skriver at det er betydelige muligheter til å styrke fordelingsvirkningene av skattesystemet gjennom en boligskatt. Utvalget mener at skattefordelen som gis til de som eier sin egen bolig sammenlignet med de som står utenfor boligmarkedet bør reduseres. HSH er enig i at en boligskatt kan ha fordelingsmessige virkninger. Vi vil likevel peke på at det vil være svært krevende å utforme et system for verdsetting av bolig som sikrer en rettferdig boligskatt og dermed en rettferdig fordeling. Vi viser her til at formuesskatten i mange tilfeller viser seg ikke å treffe riktig i et fordelingsmessig perspektiv. Dette er også en del av begrunnelsen for at mange andre europeiske land har valgt å gå bort fra skatt på formue.

Vennlig hilsen

HSH

Harald Jachwitz Andersen
Avdelingssjef

Sigrid S. Helland
Fagsjef

HSH
Henrik Ibsens gate 90
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 56 17 00
e-post
info@hsh-org.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org nr.
970 134 646 MVA

www.hsh-org.no